

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003192

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-10-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ НУБіП України № 2180 С від 10.12.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Городнича Анастасія Валеріївна

2. Anastasiia V. Horodnycha

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища

Дата захисту: 18-11-2024

Спеціальність за освітою: 193 Геодезія та землеустрій

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): РСВР 120

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.47.15, 06.71.63

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічні засади раціонального використання самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення
2. Organisational and economic principles of rational use of self-seeding forests on agricultural lands

Реферат:

1. У дисертації досліджено значення теорії порівняльних переваг, концепції економічної ефективності, теорії еластичності попиту та пропозиції, теорії мотивації та теорії інвестування в контексті удосконалення системи організаційно-економічного механізму раціонального використання самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення. На основі даних дистанційного зондування землі встановлено орієнтовну площу самосійних лісів в Україні, яка становить 2400,45 тис. га, що утворилися на 459,408 тис. самозаліснених ділянок. Найбільші площі самосійних лісів спостерігаються у Житомирській (227,82 тис. га),

Чернігівській (212,85 тис. га), Закарпатській (182,31 тис. га), Полтавській (142,37 тис. га), Луганській (130,42 тис. га), Львівській (126,22 тис. га), Волинській (115,71 тис. га) областях. Найменші площі самосійних лісів зосереджено в Херсонській (17,78 тис. га), Тернопільській (34,35 тис. га), Чернівецькій (34,74 тис. га), Запорізькій (41,96 тис. га), Рівненській (55,44 тис. га), Миколаївській (55,69 тис. га), Кіровоградській (61,97 тис. га), Хмельницькій (73,35 тис. га) областях. Враховуючи площу самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення, відзначаються низьким рівнем лісистості території таких областей: Тернопільської (-15,4 % до рівня оптимального показника лісистості природно-кліматичної зони), Чернівецької (-9,5 %), Київської (-6,5 %), Чернігівської (-3,6 %), Полтавської (-3,6 %), Херсонської (-3,1 %), Запорізької (-3,1 %), Миколаївської (-1,7 %), Харківської (-1,7 %), Хмельницької (-0,9 %), Вінницької (-0,8 %), Дніпропетровської (-0,7 %). Досліджено, що потенційний обсяг емісії кисню з 1 тис. га самосійних лісових насаджень в залежності від класу бонітету деревостану, становитиме: I клас бонітету - 24003,7 тис. т/рік, II клас бонітету - 14402,82 тис. т/рік, III клас бонітету - 9601,88 тис. т/рік, IV клас бонітету - 6001,18 тис. т/рік, та ймовірний обсяг депонування вуглекислого газу на 1 тис. га самосійних лісових насаджень в залежності від класу бонітету деревостану, сягатиме: I клас бонітету - 5281,03 тис. т/рік, II клас бонітету - 4800,94 тис. т/рік, III клас бонітету - 4080,80 тис. т/рік, IV клас бонітету - 3600,71 тис. т/рік. Визначено, що самосійні ліси внаслідок емісії кисню із деревостанів I класу бонітету створюють потенційний обсяг фінансових надходжень, який може сягати 168,03 млн грн/рік, для II класу бонітету - 100,82 млн грн/рік, III класу бонітету - 67,21 млн грн/рік та IV класу бонітету - 42,01 млн грн/рік. За результатами проведеного кореляційного аналізу було встановлено обернені кореляційні зв'язки між такими показниками: площа самосійних лісів та кількість укладених договорів оренди земельної частки (паю) в розрізі областей України ($R=-0,54$); площа самосійних лісів та загальна площа земель, переданих в оренду за договорами в розрізі областей України ($R=-0,59$); площа самосійних лісів та кількість укладених договорів оренди з розміром орендної плати у 3 % від нормативної грошової оцінки в розрізі областей України ($R=-0,54$). Отримані результати свідчать, що орендарі сільськогосподарських земель керуються принципом економічної ефективності, тому де самозаліснення ділянок є інтенсивним - договірні відносити із власниками пайових земель щодо оренди припиняються або не укладаються, зважаючи, що розліснення сільськогосподарських земель є трудомістким та затратним. Встановлено, що низька кредиторська заборгованість у лісогосподарських підприємствах Миколаївської, Запорізької, Одеської, Донецької, Дніпропетровської та Херсонської областей пов'язана із тим, що в цих областях менший обсяг лісових ресурсів порівняно з іншими регіонами, що призводить до менших витрат на управління, догляд та охорону за лісовими насадженнями. Досліджено, що ступінь зносу основних засобів лісогосподарських підприємств в розрізі областей в Україні коливається від 52 до 82 % (в середньому 65 %), найвищий цей показник спостерігається в Одеській (82 %), Запорізькій (79 %), Миколаївській (77 %), Херсонській (74 %), Львівській (70 %) областях. Запропонований організаційно-економічний механізм раціонального використання самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення, ґрунтується на диференційованому підході до визначення обсягу фінансової підтримки землевласників самосійних лісів, що дозволяє враховувати особливості землекористування та створити оптимальні умови для стимулювання лісового господарства, що сприятиме сталому розвитку регіонів та збереженню природних ресурсів.

2. The dissertation is devoted the importance of the theory of comparative advantage, the concept of economic efficiency, the theory of supply and demand elasticity, the theory of motivation and the theory of investment in the context of improving the system of financial and economic mechanism for the rational use of self-sown forests on agricultural land is investigated. Based on satellite imagery and remote sensing data, the estimated area of self-sown forests in Ukraine is 2400,45 thousand hectares, which were formed on 459,408 thousand self-forested plots within 1,779 thousand territorial communities. The largest areas of self-seeding forests are observed in Zhytomyr (227,82 thousand hectares), Chernihiv (212,85 thousand hectares), Zakarpattia (182,31 thousand hectares), Poltava (142,37 thousand hectares), Luhansk (130,42 thousand hectares), Lviv (126,22 thousand hectares), and Volyn (115,71 thousand hectares) regions. The smallest areas of self-sown forests are concentrated in Kherson (17,78 thousand hectares), Ternopil (34,35 thousand hectares), Chernivtsi (34,74 thousand hectares), Zaporizhzhia (41,96

thousand hectares), Rivne (55,44 thousand hectares), Mykolaiv (55,69 thousand hectares), Kirovohrad (61,97 thousand hectares), and Khmelnytskyi (73,35 thousand hectares) regions. It was determined that a significant part of the regions, which, taking into account the area of self-sown forests on agricultural land, are characterised by a low level of forest cover that does not correspond to the optimal level, namely: Ternopil 9 (-15,4 % to the level of the optimal forest cover of the natural and climatic zone), Chernivtsi (-9,5 %), Kyiv (-6,5 %), Chernihiv (-3,6 %), Poltava (-3,6 %), Kherson (-3,1 %), Zaporizhzhia (-3,1 %), Mykolaiv (-1,7 %), Kharkiv (-1,7 %), Khmelnytskyi (-0,9 %), Vinnytsia (-0,8 %), and Dnipro (0,7 %). It has been investigated that the potential amount of oxygen emissions of 1 thousand ha of self-seeded forest plantations depends on the quality of the stand, in particular: I class of quality – 24003,7 thousand tons/year, II class of quality – 14402,82 thousand tons/year, III credit rating class – 9601,88 thousand tons/year, IV credit rating class – 6001,18 thousand tons/year, and the probable amount of carbon dioxide deposition of 1 thousand ha of self-seeded forest plantations depending on the credit rating class of the stand, namely: I class credit rating – 5281,03 thousand tons/year, II class credit rating – 4800,94 thousand tons/year, III class credit rating – 4080,80 thousand tons/year, IV class credit rating – 3600,71 thousand tons/year. It was determined that self-seeding forests due to oxygen emissions, with a stand of I class of creditworthiness, the potential amount of financial income is the largest and can reach 168,03 million UAH/year, for II – 100,82 million UAH/year, III – 67,21 million UAH/year and IV – 42,01 million UAH/year. According to the results of the correlation analysis, we have established inverse correlations between the following indicators: the specific area of self-sown forests and the number of concluded land share lease agreements by regions of Ukraine ($R=-0,54$); the specific area of self-sown forests and the total area of land leased under agreements by regions of Ukraine ($R=-0,59$); the specific area of self-sown forests and the number of concluded lease agreements with the rent amounting to 3 % of the normative monetary value by regions of Ukraine ($R=-0,54$). The results obtained indicate that agricultural land tenants are guided by the principle of economic efficiency, so where self-forestation of plots is intensive, contractual relations with owners of share lands on lease are terminated or not concluded due to the fact that afforestation of agricultural land is labour-intensive and costly. It has been established that low accounts payable in forestry enterprises of Mykolaiv, Zaporizhzhia, Odesa, Donetsk, Dnipro and Kherson regions are due to the fact that these regions have less forest resources compared to other regions, which leads to lower costs for management, care and protection of forest plantations. It has been studied that the degree of depreciation of fixed assets of forestry enterprises in Ukraine by regions ranges from 52 to 82 % (65 % on average), with the highest rate in Odesa (82 %), Zaporizhzhia (79 %), Mykolaiv (77 %), Kherson (74 %), and Lviv (70 %) regions. The proposed financial and economic mechanism for the rational use of self-sown forests on agricultural lands is based on a differentiated approach to determining the amount of financial support for landowners of self-sown forests, which allows taking into account the specifics of land use and creating optimal conditions for stimulating forestry, which will contribute to sustainable development of regions and conservation of natural resources.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Openko I., Tykhenko R., Tsvyakh O., Shevchenko O., Stepchuk Ya., Rokochinskiy A., Volk P., Zhyla I., Chumachenko O., Kryvoviaz Ye., Horodnycha A. Improvement of the economic mechanism of rational use of forest resources using the method of discrete mathematics. *Engineering for Rural Development*. 2023. P. 544–552.
- Openko I., Stepchuk Ya., Tykhenko R., Tsvyakh O., Horodnycha A. Using GIS to identify self-seeding forests for sustainable resource management. *International Conference of Young Professionals «GeoTerrace 2023»*.

2023. Vol. 2023. P. 1–5.

- Ievsiukov T., Pron O., Horodnycha A., Stepchuk Ya. Using Satellite Agricultural monitoring data for assessing the natural afforestation of farmlands at the regional level in Ukraine. International Conference of Young Professionals «GeoTerrace-2023». 2023. Vol. 2023. P. 1–5.
- Городнича А. В. Аналітична оцінка самосійних лісів в Україні. Збалансоване природокористування. 2022. № 4. С. 70–81.
- Городнича А. В. Науково-методичні засади визначення площ самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення. Агросвіт. 2022. № 21. С. 66–74.
- Опенько І. А., Степчук Я. А., Городнича А. В. Теоретико-методологічні засади формування експертного висновку щодо вилучення земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення для потреб національної безпеки. Економіка та держава. 2022. № 2. С. 79–84.
- Городнича А. В., Цвях О. М. Правове регулювання раціонального використання самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення як основа управління лісовими ресурсами. Агросвіт. 2024. № 4. С. 140–151.
- Опенько І. А., Городнича А. В. Самосійні ліси в контексті зміни клімату: екологічна роль та економічні переваги. Агросвіт. 2024. № 8. С. 23–30.
- Городнича А. В. Фінансово-економічні стимули щодо збереження самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення приватної власності в Україні. Грааль науки. 2024. № 36. С. 175–177.

Наукова (науково-технічна) продукція: теоретико-методичних засад формування організаційно-економічного механізму раціонального використання самосійних лісів

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення раціонального використання самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опенько Іван Анатолійович
2. Ivan A. Openko

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубас Ростислав Григорович
2. Rostyslav H. Dubas

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8147-2402

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Код за ЄДРПОУ: 30373644

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 23, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дребот Оксана Іванівна
2. Oksana I. Drebot

Кваліфікація: д. е. н., професор, академік, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2681-1074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпук Анатолій Іванович
2. Anatolii I. Karpuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2920-8131**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України „Боярська лісова дослідна станція”**Код за ЄДРПОУ:** 33441250**Місцезнаходження:** вул. Лісодослідна, 12, Боярка, Києво-Святошинський р-н., 08150, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Голян Василь Анатолійович
2. Vasyl A. Holian

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2502-4573**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України „Боярська лісова дослідна станція”**Код за ЄДРПОУ:** 33441250**Місцезнаходження:** вул. Лісодослідна, 12, Боярка, Києво-Святошинський р-н., 08150, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мединська Наталія Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мединська Наталія Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Боярчук Сергій Васильович

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна